

דְּפִיקוֹדִין דַעֲשָׂה, דְאִינּוֹן מֵצֶד אָוֹר. וּמְפִיקוֹדִין דְלֹא תַעֲשָׂה, דְאִינּוֹן חָשֶׁךָ. וְרוֹא דְמַלְחָה, (זהלום מב ט) יוֹם יִצְחָה ה' חֶסְדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי. בְּהַהוּא דְאַתָּמָר בְּיה (בראשית א ח) וְלְחַשֵּׁךְ קָרָא לִילָה. וַיַּקְרָא אֱלֹהִים לְאָוֹר יוֹם, לְקַבְּלִיה אָמָר, יוֹם יִצְחָה ה' חֶסְדוֹ. וְלְחַשֵּׁךְ קָרָא לִילָה, לְקַבְּלִיה אָמָר, וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי.

וְתַשְׁם בְּפֻזָּה, בְּסוֹף אַרְבָּעִין שְׁנִין בְּתַרְאיִין דְגַלוֹתָא. לְקַבְּלִיהוּ עַלְוּ יִשְׂרָאֵל לְסֹוף אַרְבָּעִין שְׁנִין דְאַזְלָוּ בְּמִדְבָּרָא, לְאַרְעָא דִיּוֹרָא. בְּהַהוּא זְמָנָא, (תהלים קלח ז) כִּי רַם ה' וּשְׁפֵלִי יְרָא.

וְתַחְצֵב אֶחָתוֹ מַרְחָק (שמות ב ד), דָא חַכְמָה דִילִיה. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (משל ז) אָמָר לְחַכְמָה אֶחָתִי אַתָּה. וְתַחְצֵב, בְּיה (ש"א ג ז) וַיַּבָּא ה' וַיַּתְיאַב. מַרְחָק, (משל לא י) מַפְרָחָק פְּבִיא לְחַכְמָה.

וְעַד וְתַחְצֵב אֶחָתוֹ, דָא חַכְמָה. מַרְחָק בְּהַהוּא זְמָנָא דְמַתְרָחָקִין יִשְׂרָאֵל מְחַכְמָת קְבָלָת מָשָׁה, וְאַתְרָחָקָא אִיהִי מְנִיחָה. וּבְהַהוּא זְמָנָא, (שמות ב ח) וַתַּרְדֵּ בַת פְּרִיעָה לִרְחֹץ עַל הַיָּאָר, נַחֲתָא מִתְהִינָּה הַדִּין לְקַטְרָגָא עַלְיָהוֹן, וְלְאַתְרָחָקָא מְדָמָא דִיּוֹרָא, דְאִינּוֹן דְמִים מִעוֹת דְלָהּוֹן, דְאִינּוֹן חַיָּהוֹן. וְכֹלֶא עַל סִיבָה דְהַהוּא אָוֹר דְאַתָּמָר בְּיה (בראשית א ד) וַיַּרְא אֱלֹהִים אֲתָה הָאָוֹר כִּי טֹב, עַל אָוֹר דְאָוְרִיתָא, דְהָוּ מַתְרָחָקִין מִינָה, אָוֹר דְמָשָׁה וְדָאי. וְנַעֲרָתִיחָה הַלְכָת עַל יָד הַיָּאָר. אַלְיַן קָאוֹמוֹת, דְאִינּוֹן עַרְבָּ בָּבָ. וְכֹן כָּל אֹמְנִין דְעַלְמָא, מַתִּיעָטִין עַלְיָהוּ דִיּוֹרָא, לְאַעֲקָרָא לוֹזָן מִן עַלְמָא, וּכֹלֶא עַל סִיבָה דְהַהוּא אָוֹר, וְזֹהוּ עַל יָד הַאֵי אָוֹר.

מרכבה יוחאיל

וַיַּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדָּבָרִים הָאֱלֹהִים לְאָמֵר. רַבִּי שְׁמַעֲון וֶרֶ' אַלְעַזֵּר, וֶרֶ' אָבָא, הָיוּ יִתְבִּי. אָמָר רַבִּי אַלְעַזֵּר, אֵי נִיחָא לֵיהּ לְאָבָא, לִימָא חַד מַלְהָ בְּמַעֲשָׂה מַרְכָּבָה. אָמָר לֵיהּ, וְהָא פָנָן, וְלֹא בְּמַרְכָּבָה בְּיַיחַד. אָמָר לֵיהּ, דַעֲתִיהָ דְאָבָא דְאִימָא מַלְהָ דָאָוְלִי פָנָא מְנִיחָה. נַפְקָר ר' אָבָא. אָמָר לֵיהּ רַבִּי שְׁמַעֲון לֶר' אָבָא, אֲנָתְכָלְחַדְךָ תַּמְקַן פַּתּוֹרָא, וְאַלְעַזֵּר בְּהַדָּרָה (בחד). בְּתַחַת רַבִּי אַלְעַזֵּר וְאָמָר, (חוֹקָא לא א) וַיַּהַי בְּשֶׁלְשִׁים שָׁנָה בְּרַבִּיעִי בְּחַמְשָׁה לְחַדֵּשׁ וְאַנְיִ בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה עַל נֶהָר בְּכָר נִפְתָּחוּ הַשְׁמִים וְאֶרְאָה מְרָאֹות אֱלֹהִים. הָאֵי קָרָא לֹא אַתָּמָר מֵאָמְרָה, אֵי יְחִזְקָאָל, הָא בְּתִיב אַבְתָּרִיהָ, הָיָה הָיָה דְבָר ה' אֵל יְחִזְקָאָל בֶּן בּוֹזִי הַכְּפָהָן. וְהָאֵי קָרָא אַצְטָרִיךְ לְמִיקָּדָם בְּקַדְמִיתָא, דְהָא בְּרִשׁוֹתָא קָאָמָר, וְלַבְּתֵר וְיִהְיֶה בְּשֶׁלְשִׁים.

אַלְאָ יְחִזְקָאֵל קֹאמֶר לֵיה, וּבֶרֶשֶׁת אֲדֹנֵי שָׁא בְּרִיךְ הוּא, קֹאמֶר כֹּל מַה
דַּקְאָמֶר, וְגַלְיָה כֹּל מַה דְּגָלִי. וְהָאֵי (דף מד ע"א) קָרָא אָוֹקְמוֹתָה חַבְרִיא.
אֲבָל נְבוּאָה דָא הַוּת, בָּזְמַנָּה דְנַחְתָּה שְׁכִינַתָּא עַמְהֻן דִּישְׂרָאֵל בְּגַלְוֹתָא,
וַיָּקָרָא עַילְלָה מְנַצְּחָא, סְתִימָא אָסְטְפָלּוֹתָא דְהַהּוּא דְאַיְקָרִי זֶהָר שְׁכִינַתָּא,
הַמְהֻהָוּא זֹהָרָא אַתְּזָנָתָ, לֹא אַזְהָרָא. וְשְׁכִינַתָּא עַילְלָה אָסְטְלָקָתָ מַעַל
בְּנִין, וְאַתְּיִהְבָּרְשָׁו לְשָׁבָעִין שְׁנִין אַחֲרֵנִין דְמַלְכָות בְּבָל לְשַׁלְטָה.

אַדְחָבִי, נַחְתָּה אֲשָׁא מְלָעִילָא, וְסַחְרָא לוֹן, וְהָוּ שְׁמַעַין קָל מְשִׁרְיָהָן עַילְלָאִין,
מְגַוּ אֲשָׁא. חַדִּי רְבִי שְׁמַעַון, וְאָמֶר לֵיה פֶתַח פּוֹמָךְ וַיְנַהֲרוֹן מְלִין.
פֶתַח וְאָמֶר, בְּרַבִּיעִי: דָא דָוד מְלָכָא דְאַיְהוּ סְמָכָא רְבִיעָה לְכֹרְסִיָּא
עַילְלָה, בְּהָדִי אַיְנוֹן תָלַת סְמָכִין עַילְלָאִין, דְאַיְנוֹן רְזָא דְשָׁלְשִׁים שְׁנָה,
וְהָאֵי סְמָכָא רְבִיעָה, אַיְהוּ בְּחִיבּוֹרָא חַדָּא עַמְהֻן. וּבְגַיְן דְאַיְהוּ עַמְהֻן
בֶּלָא פִּירְוָדָא, אַתְּמָר בְּרַבִּיעִי. וְלֹא אָמֶר יְבַרְבִּיעִי בְּחִמְשָׁה לְחַדְשָׁ, אַלְיָן
דְּרַגְיָן לְתַפָּא, דְאַיְנוֹן תִּיקְוָנָא דְסִיחָרָא, לְאַתְּחַבְּרָא בָּהּוּ.

וְלֹית לְכָלָהוּ דְּרַגְיָן בְּאָסְטְלָקָותָ שְׁכִינַתָּא עַילְלָה מַעַל בְּנִין, נִיְחָא וַיְהָרָא.
וְכַדְיָן לְבָשָׁו שְׁמִים קְדָרוֹת וְשָׁק הַוּשָׁם כְּסֻוּתָם. וְכַדְיָן בְּתַיְבָן, וְאַנְיָן
בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה, דָהָא נַחְתָּה שְׁכִינַתָּא בְּגַלְוֹתָא, וְאַתְּגָלִיאָ יְקָרָא עַילְלָה,
וְשְׁמָשָׁא אַתְּחַשָּׁה.

וּבְמַה דְבִזְמַנָּה דָא, הָאֵי קָרָא דְרַשְׁיָנָן לֵיה בְּצָעֵר, הַכִּי בְזַמְנָה אַוְחָרָא, כִּי
וַיְנָא דְקִיְמָא הַהּוּא נְהָרָא לְאַנְחָרָא, וּכְרָסּוֹן אַשְׁפְּלִימָו בְּנְהָרָא,
דָא בְּדָא. כְּוֹרְסִיָּא עַילְלָה קְדִישָׁא, אַנְחָרָה נְהָרָוּ בְאַבְהָן בְּקָדְמִיתָא, וּכְדָי
אַיְנוֹן נְהָרִין מְגַוּ הַהּוּא נְהָרָא עַילְלָה, פֶלָא נְהָרָה. הָדָא הַוָּא דְכַתְיָבָן, וַיְהִי
בְּשָׁלְשִׁים וְגַוּ וַיְהִי מִקְרָמָת דָנָא.

וְהָבִי פְנִיאָ, (בראשית א' ג' ו' ה' י' א'
הָוּהָ). אַוְף הַכָּא וַיְהִי בְּשָׁלְשִׁים שְׁנָה, וַיְהִי לֹא נְאָמָר, אַלְא וַיְהִי, דָהָא
כְּבָר הָוּהָ. וּרְזָא דָא דְכַתְיָבָן, עַל נְהָר כְּבָר, עַל נְהָרָא דְכָבָר הָוּהָ. בְּרַבִּיעִי:
דָא דָוד מְלָכָא, כִּמְא דְאַתְּמָר. וְאַיְהוּ קְיִמָּא בְּאַרְבָּעָ סְרִי, לְאַנְחָרָא. אַיְהוּ
רְבִיעָה וְדָאי. בְּחִמְשָׁה: דָא שְׁלָמָה מְלָכָא, דְאַיְהוּ אַשְׁלִים לְכֹרְסִיָּא,
דְכַתְיָבָן (ר' ה' א' כ' ג' ו' י' י' שְׁבָב שְׁלָמָה עַל כְּפָא ה' לְמַלֵּךְ).

עַד כָּאֵן אַתְּנָהָרָה נְהָרָיו בְּכָלָא, מִפְּאָן וְאַיְלָה, שָׁאָרִי נְהָרָוּ לְאַתְּפִסִּיָּא,
דְכַתְיָבָן וְאַנְיָן בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה. רְזָא וְאַנְיָן, קְרִיבָתָ לְאַתְּחַשָּׁבָא. דְכַתְיָבָן בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה, וְלֹא כְתִיב בְּגַוּלָה, אַלְא דְהָוָה קְרִיבָ לְגַוּלָה, וְאַתְּחַשָּׁבָא וְאַזְיל עַד
דְאַתְּחַשָּׁד, וְאַתְּפִסִּי נְהָרָא.

אַמְאָי אַתְּפִסִּי נְהָרָא, אַהֲרָן וְאָמֶר עַל נְהָר כְּבָר. עַל נְהָרָא דְכָבָר הָוּהָ,

דאסתלק השטא ואתפֶרְשׁ מינָה, ובגין דאתפֶרְשׁ מינָה והוא נהוֹרָא דכָּבָר הוה, דאייהו נהוֹרָא קְדֻמָּה, נפתחו השםִים, בגין בְּךָ נפתחו וְדָא. דהא בקדמיתה אשטח חיבירא חדא בכללא חד, ואתכליל ימינה בשמאלא, ישמאלא בימינה, ואתעביד מגיה שמיים דכליל תרוּוִיה. פיוֹן דימינה אהדר לאחורה, פָּמָא דכתיב, (אה ב^ג) השיב אחדר ימינו, בדין ודי נפתחו השםִים, נפתחו מהוֹא שלימו דחבירא דהוה בקדמיתה, ואתפֶסִי קדרותא בהוֹא אַתָּר, דכתיב (ישעה ג^ג) אלביש שמיים קדרות, דחסר מנינוֹו נהוֹרָא אוֹר קְדֻמָּה, דכָּבָר הוה. בביבול אשטכח פירודא.

וּרְזָא דָא (שם טג טז) כי אברָהָם לא ידענו, ובגין דאברָהָם לא ידענו ולא נהיר לנו, וכדין וישראל לא יכירנו, דהא נפתחו השםִים, ויחבירא לא אשטכח, ונהוֹרָא אהבד.

וארא הא מראות אלְהִים, מה דהוֹ מהתפסין בקדמיתה בגוֹ נהирו עילאה, ולא אתגליין, השטא חמיןא לוֹן בקדרי, צווחין לבר. כמה דאת אמר, (שם לג^ג) הָן אַרְאָלָם וְגוּ, חמיןא לוֹן דיעצעקו חוֹצָה, ונחתו לגלותא דאייהו חוֹצָה, לבָר מארעא קדיישא, לבָר מתקומא דילחון. וצווחין תרין בכין, חד, על דנחתתי בגולותא, לבָר מתקומא דילחון. וחד, על דנפתחו השםִים, ישלוּם לא אשטכח, ואינוֹן תרין בכין, חד הואֹא דכתיב, צעקו חוֹצָה, הָא בכיה חד. מלאכִי שלוּם, אינונוֹן דהוֹא מסטרא דשלוּם, יבכו על ההוא שלוּם, בגין דחסרי נהר כבר.

בחמשה לחדש היא בשנה חמישית לגלות המליך יהוֹיכִין, (חזקאל א ב) בחמשה לחדש, הָא אַזְמָוָה. אבל יוֹמָא דָא, יוֹמָי דשבועות הוה, והוא יוֹמָא דקביילוֹ ישראל אוריתא על טורא דסיני, ושמעו (ישעה טט^ט) ואנבי לְאָשְׁבָחָה. ואדרפֶר לוֹן ההוא יוֹמָא, ונחתת שכינתה לגלותא לדידייא עמhone דישראל.

בזהיא יוֹמָא דאייה חמיש"ה לחדש, יוֹמָא ד חמישין פרעון, הוה בד קבilo ישראאל אוריתא על טורא דסיני, ונחתתו פמה רתיכין, ובמה משניין דסחרין כורסי קרא עילאה, וקודשא בריך הוֹא יתיב על כורסייא, גוֹ יקראי עילאה דמלפָא שליטא בהידורא. ורפיד שמייא ישמי שמייא על טורא דסיני, ויהיב אוריתא.

ובדין אשטכח חדוה קמיה, יותר מיום דאתברון שמייא וארעא. דקה שמיים וארץ על תנאי אתבריאו, ולא אתקיימו בקיומיהם, עד ההיא יוֹמָא דאתהייבת אוריתא לישראל. פיוֹן דקביילוֹ ישראל